

Julie Van Houtryve
Projectmedewerker
Manu De Hauwere
Voorzitter F.I.R.

Welkom aan onze nieuwe afdeling: roofvogelwerkgroep F.I.R.

Sinds 1966 zijn alle dagroofvogels in Vlaanderen wettelijk beschermd. Toch hebben ze het plaatselijk nog zwaar te verduren en hebben ze hun imago niet altijd mee. Aandacht voor de ecologische rol en schoonheid van roofvogels net als voor de bedreigingen blijft dan ook ontzettend belangrijk. Als nieuwe afdeling van Vogelbescherming Vlaanderen speelt het Fonds voor de Instandhouding van de Roofvogels (F.I.R.) een sleutelrol in het bevorderen van de bescherming en het behoud van roofvogels in Vlaanderen. Tijd om hen voor te stellen.

Bescherming van roofvogels een overzicht

Het begon allemaal met de bescherming van de torenvalk. Op 12 september 1956 verscheen het Koninklijk Besluit betreffende de insectenetende vogels en de vogelvangst in het Belgisch Staatsblad. Ziet men nu pas in dat torenvalken als muizenjagers bijzonder nuttig zijn als natuurlijke bestrijders van knaagdieren in de landbouw? Andere roofvogelsoorten mogen nog steeds, zelfs met vuurwapens, worden verdelgd.

In een aanpassing van dit besluit in 1964 kwam er een eerste vernieuwing. Uitgenomen buizerd, havik, sperwer en boomvalk, worden alle dagroofvogels voortaan be-

schermd. Voor het eerst heeft de wetgever ook aandacht voor de bescherming van de nesten van vogels. Het is verboden bewoonde of in aanbouw zijnde nesten van beschermde vogels te verstoren, weg te nemen of te vernietigen, behalve de nesten die aangebracht zijn tegen woonhuizen en aanpalende gebouwen; een voor zwaluwen funeste uitzondering.

Het is pas bij wijziging van het besluit uit 1964 dat alle dagroofvogels werden beschermd. In 1981 krijgen alle vogels in België en Vlaanderen bescherming. Uit onderzoek blijkt dat in de jaren 1948-1966 jaarlijks meer dan 10.000 roofvogels op Belgische jachtdomeinen worden verdelgd. De populaties worden door het massaal verdelgen in grote

parende slechtvalken

“Roofvogels spelen een onmiskenbare rol in het in balans houden van diersoortenpopulaties, wat bijdraagt aan het gezond functioneren van de natuur.”

mate uitgedund. Dankzij de beschermingsmaatregel kunnen de roofvogelpopulaties nu beginnen aan een periode van herstel... maar dit bleek lang niet voldoende.

Ecologische waarde van roofvogels

Sinds de oprichting in 1979 werkt de roofvogelwerkgroep met toewijding aan het beschermen van deze indrukwekkende vogels, door middel van wetenschappelijk onderzoek, bewustwordingscampagnes en wetgevingsinitiatieven. Het F.I.R. heeft als hoofddoel de ecologische waarde van roofvogels te ondersteunen en hen een welverdiende plek in de natuur te geven, zodat ze zich kunnen ontwikkelen in een beschermde en evenwichtige omgeving.

Hoewel roofvogels vaak een negatieve connotatie hebben door het woord ‘roven’,

benadrukt het F.I.R. dat predatie een essentiële en natuurlijke functie is in het ecosysteem. Roofvogels spelen een onmiskenbare rol in het in balans houden van diersoortenpopulaties, wat bijdraagt aan het gezond functioneren van de natuur. Het beschermen van deze vogels is dan ook van groot belang voor het behoud van de biodiversiteit. Ook nu zijn er andere predatoren die door sommige groepen niet gewenst zijn, denk maar aan vos, wolf, bunzing, hermelijn, steenmarter.

Het F.I.R. richt zich niet alleen op het beschermen van bestaande populaties, maar ook op het uitbreiden van het aantal broedvogelsoorten in Vlaanderen. Een mooi voorbeeld hiervan is de succesvolle inzet voor de visarend en zeearend als broedvogels. In 2024 was er een eerste succesvol nest van de zeearend in Vlaanderen, en we hopen de visarend in 2025 als nieuwe broedvogel te mogen verwelkomen.

Samen bedreigingen aanpakken

De belangrijkste bedreigingen voor roofvogels, zoals illegale vervolging, habitatverlies en conflicten met menselijke activiteiten, kunnen we samen aanpakken. Het F.I.R. zet zich in om de bewustwording te vergroten en te zorgen voor een toekomst waarin roofvogels ongestoord kunnen leven. Door middel van gerichte campagnes en educatie werkt de organisatie eraan om de waarde van roofvogels in de ogen van het brede publiek te versterken. We streven naar

installatie van een kunstnest voor de visarend in Mol Postel

een maatschappij waarin roofvogels worden gezien als belangrijke beheerders van het ecosysteem die hun bescherming door middel van wetgeving en maatschappelijke steun verdienen.

Vogelbescherming Vlaanderen is dan ook zeer blij om het F.I.R. als afdeling te verwelkomen!

slechtvalk die duif heeft geroofd

Succesvolle terugkeer van de slechtvalk

Eind jaren 60 belandde de slechtvalk, net als veel andere roofvogelsoorten, op de rand van uitsterven – in West-Europa was slechts 5 procent van het aantal in de jaren 50 overgebleven. Ook elders in de wereld – de soort komt vrijwel wereldwijd voor – was het aantal slechtvalken gekelderd. Dit door invloeden van de mens, zoals habitatvermindering, vervolging en de intensieve toepassing van de insecticide dichloordifenylyltrichloorethaan (DDT). Deze stof was bedoeld om insecten te doden, maar leidde bij roofvogels tot slecht ontwikkelde eieren – die of braken of niet uitkwamen – en tot sterfte onder vogels.

In Vlaanderen was de slechtvalk uitgestorven in 1958. Het is dankzij de inspanningen van het F.I.R. dat de soort na bijna 40 jaar afwezigheid is teruggekeerd en het vandaag goed stelt.

Sinds zijn verdwijning zag in 1996 een slechtvalkkuiken voor het eerst het levenslicht. Het kwam ter wereld in een speciale nestkast die het F.I.R. had geplaatst op een hoogte van 80 meter tegen de koeltoren van Doel IV. Het werd op 7 juni 1996 tijdens een druk bijgewoonde persconferentie geringd en markeerde de terugkeer van de slechtvalk. Het F.I.R. zette haar acties verder door het installeren van nestkasten op koeltorens en rookschouwen, nadien ook op hoge constructies zoals kathedralen, wassertorens en flatgebouwen. Tegenwoordig nestelen meer en meer paren zich zelfs op ‘natuurlijke’ locaties.

Meer info?

Surf naar www.roofvogelwerkgroep.be.

Zoek je advies met betrekking tot een roofvogelnest(kast)? Contacteer Vogelbescherming Vlaanderen en we brengen je in contact met het F.I.R.

Gewonde of zieke roofvogel? Volg het stappenplan op de bijgevoegde poster en contacteer één van de opvangcentra indien nodig.

Broedende roofvogels live zien? Check de webcams in binnen- en buitenland via www.roofvogelwerkgroep.be/webcam-live of scan de QR-code.

